

Umhverfis- og auðlindaráðuneyti
Skuggasundi 1
101 Reykjavík

Skagafjörður, 20. janúar 2020
nr. erindis 1911160 SIS

Bókanir Sveitarfélagsins Skagafjarðar um Hálandisþjóðgarð

1712030 Byggðarráð – 805 dags 07.12.2017

Lagt fram til kynningar skýrsla nefndar um forsendur fyrir stofnun þjóðgarðs á miðhálandi Íslands sem var til umfjöllunar á fundi stjórnar Sambands íslenskra sveitarfélaga þann 24. nóvember s.l.

Eftirfarandi var bókað og samþykkt á þeim fundi:

Stjórn Sambands íslenskra sveitarfélaga hvetur til þess að skýrsla nefndar um forsendur fyrir stofnun þjóðgarðs á miðhálandi Íslands verði lögð fram til kynningar og umræðu í sveitarstjórnnum og hjá landshlutasamtökum. Ljóst má vera að stofnun þjóðgarða felur ávallt í sér nokkra skerðingu á skipulagsvaldi sveitarfélaga svo sem varðandi leyfisveitingar til atvinnustarfsemi og annarrar nýtingar. Jafnframt liggur fyrir að gjöld fyrir nýtingarleyfi innan marka þjóðgarðs renna til þjóðgarðsins sjálfs. Varðandi næstu skref telur stjórn það skipta mestu máli að skýrar verði dregið fram hvaða starfsemi og mannvirkjagerð verði gert ráð fyrir að samrýmist þeim sviðsmyndum sem dregnar eru upp í skýrslunni.

Byggðarráð samþykkir að vísa málinu til umsagnar til umhverfis- og samgöngunefndar og skipulags- og bygginganefndar.

1712030 Umhverfis- og samgöngunefnd 136 02.02.2018

Lögð var fram lokaskýrsla nefndar á vegum Umhverfis- og auðlindaráðuneytis um forsendur fyrir stofnun þjóðgarðs á miðhálandi Íslands.

Nefndin leggur til að skýrslan verði aðgengileg á heimasíðu sveitarfélagsins og hvetur almenning til að kynna sér málið til að stuðla að upplýstri umræðu um þjóðgarð á miðhálandinu.

1712030 Umhverfis- og samgöngunefnd 137 23.03.2018

Lagt fram til kynningar.

1811232 Umhverfis- og samgöngunefnd 148 30.11.2018

Lagður var fram til kynningar tölvupóstur frá umhverfis- og auðlindaráðuneyti vegna umsagnarbeiðni um verkefni nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu.

Umsagnarfrestur er til 21. desember nk.

1811232 Byggðarráð 847 05.12.2018

Lagður fram tölvupóstur dagsettur 26. nóvember 2018 frá umhverfis- og auðlindaráðuneyti þar sem kynnt er til samráðs mál nr. 237/2018 - Verkefni nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu. Óskað er eftir umsögnum um textadrög fyrstu tveggja verkefna þverpólíttískrar nefndar sem vinnur að stofnun þjóðgarðs á miðhálandi Íslands: Greining tækifæra með stofnun þjóðgarðs á byggðaþróun og atvinnulíf og tillögur að helstu áherslum í atvinnustefnu. Upplýsingar um málið, umsagnir og gögn er að finna í [hppts://samradsgatt.island.is](https://samradsgatt.island.is)

Byggðarráð samþykkir að fela sveitarstjóra að senda inn í samráðsgáttina eftirfarandi umsögn:

Ef hugmyndir um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu ná fram að ganga er mikilvægt fyrir atvinnuþróun hjá þeim sveitarfélögum sem eiga land innan þjóðgarðs að öll þau störf sem verða til vegna þjóðgarðsins verði á landsbyggðinni. Þar með talin eru störf stjórnar þjóðgarðsins. Ef litið er til Vatnajökulþjóðgarðs skýtur það skökku við að nánast öll yfirstjórn þjóðgarðsins er staðsett á höfuðborgarsvæðinu. Líta skal til þess að störf sem verða til við nýjan þjóðgarð verði að lágmarki störf án staðsetningar með það að markmiði að efla atvinnu á landsbyggðinni.

1811232 Sveitarstjórn Skagafjarðar 376 13.12.2018

Stefán Vagn Stefánsson gerði tillögu um að sveitarstjórn taki undir bókun byggðarráðs svohljóðandi:

Lagður fram tölvupóstur dagsettur 26. nóvember 2018 frá umhverfis- og auðlindaráðuneyti þar sem kynnt er til samráðs mál nr. 237/2018 - Verkefni nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu. Óskað er eftir umsögnum um textadrög fyrstu tveggja verkefna þverpólíttískrar nefndar sem vinnur að stofnun þjóðgarðs á miðhálandi Íslands: Greining tækifæra með stofnun þjóðgarðs á byggðaþróun og atvinnulíf og tillögur að helstu áherslum í atvinnustefnu. Upplýsingar um málið, umsagnir og gögn er að finna í [hppts://samradsgatt.island.is](https://samradsgatt.island.is)

Sveitarstjórn Sveitarfélagsins Skagafjarðar samþykkir að fela sveitarstjóra að senda inn í samráðsgáttina eftirfarandi umsögn: Ef hugmyndir um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu ná fram að ganga er mikilvægt fyrir atvinnuþróun hjá þeim sveitarfélögum sem eiga land innan þjóðgarðs að öll þau störf sem verða til vegna þjóðgarðsins verði á landsbyggðinni. Þar með talin eru störf stjórnar þjóðgarðsins. Ef litið er til Vatnajökulþjóðgarðs skýtur það skökku við að nánast öll yfirstjórn þjóðgarðsins er staðsett á höfuðborgarsvæðinu. Líta skal til þess að störf sem verða til við nýjan þjóðgarð verði að lágmarki störf án staðsetningar með það að markmiði að efla atvinnu á landsbyggðinni.

Samþykkt samhljóða með níu atkvæðum.

Afgreiðsla 847. fundar byggðarráðs staðfest á 376. fundi sveitarstjórnar 12. desember 2018 með níu atkvæðum.

1811232 Byggðarráð 863 10.04.2019

Lagður fram tölvupóstur dagsettur 4. apríl 2019 frá umhverfis- og auðlindaráðuneytinu þar sem ráðuneytið kynnir til samráðs mál nr. 111/2019 -

Verkefni nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu. Umsagnarfrestur er til og með 30.04.2019.

Byggðarráð samþykkir að fela sveitarstjóra að leggja fram drög að umsögn fyrir ráðið.

1811232 Byggðarráð 864 17.04.2019

Málið áður á dagskrá 863. fundar byggðarráðs. Lagður fram tölvupóstur dagsettur 4. apríl 2019 frá umhverfis- og auðlindaráðuneytinu þar sem ráðuneytið kynnir til samráðs mál nr. 111/2019 - Verkefni nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu. Byggðarráð Sveitarfélagsins Skagafjarðar harmar að nefnd um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu óski aðeins eftir umsögnum um þætti sem lúta að skipulagi og mörkum slíks þjóðgarðs en ekki um kosti og galla þess yfir höfuð að stofna þjóðgarðinn. Má í því sambandi vitna til reynslunnar af stofnun og rekstri þeirra þjóðgarða sem þegar hafa verið stofnaðir og er hér vísað til umsagnar Sveitarfélagsins Hornafjarðar um fyrirhugaða stofnun miðhálandisþjóðgarðs, en í umsögn þess dags. 21. desember 2018 segir: „mikilvægt er að tryggja þjóðgördum sem fyrir eru í landinu rekstrargrundvöll áður en lögð er áhersla á að stofna nýjan þjóðgarð.“ Stofnun og rekstur þjóðgarðs kalla á mikið fjármagn ef vel á að standa að málum varðandi uppbyggingu innviða, viðhald o.fl. Má þar vitna til verkefna eins og viðhald vega, merkingar, fráveitumál og viðhald eigna. Ef þjóðgarður á að geta byggt upp atvinnu og stutt við búsetu á nærsvæðum þjóðgarðs þarf fjármagn að fylgja slíkri fyrirætlun. Einnig ef þjóðgarður á að bjóða upp á aðgengi og möguleika til útivistar, sérstakar aðgerðir gagnvart öryggismálum og vöktun, og að laða að ferðamenn. Þá þarf að útfæra með mjög skýrum hætti hvernig samstarfi við heimamenn á hverjum stað verði háttáð og hver þeirra réttindi verða, t.a.m. hvað varðar nýttjarétt eins og beitarnýtingu og veiði. Í umræddum drögum sem nú eru til umsagnar er t.d. aðeins tekið þannig til orða að stefnt sé að því að „viðhalda réttindum sem nú þegar eru tryggð í þjóðlendum, s.s. fyrir sveitarfélög og/eða aðila sem stunda atvinnurekstur“ í stað þess að kveða skýrt á um að þau réttindi haldist. Með stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu er verið að færa hluta skipulagsvalds sveitarfélaganna yfir til stjórnunar- og verndaráætlana sem binda hendur sveitarfélaganna hvað varðar uppbyggingu innviða og vernd og nýtingu á umræddum svæðum. Með öðrum orðum er verið að skerða skipulagsvald sveitarfélaganna. Spörin hræða í þeim efnum.

Byggðarráð Sveitarfélagsins Skagafjarðar telur rétt að áður en lengra er haldið áfram með undirbúning stofnunar þjóðgarðs á miðhálandinu verði hugað að stöðu, hlutverki og vilja sveitarfélaganna til verkefnisins. Jafnframt verði teknar saman upplýsingar um stöðu annarra þjóðgarða, rekstrargrundvöll þeirra og hvernig mat heimamanna á hverjum stað fyrir sig er á að til hafi tekist.

1811232 Sveitarstjórn Skagafjarðar 383 24.04.2019

Gísli Sigurðsson lagði til að sveitarstjórn tæki undir bókun byggðarráðs svohljóðandi: Sveitarstjórn Sveitarfélagsins Skagafjarðar harmar að nefnd um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu óski aðeins eftir umsögnum um þætti sem lúta að skipulagi og mörkum slíks þjóðgarðs en ekki um kosti og galla þess yfir höfuð að stofna þjóðgarðinn. Má í því sambandi vitna til reynslunnar af stofnun og rekstri þeirra þjóðgarða sem þegar hafa verið stofnaðir og er hér vísað til umsagnar Sveitarfélagsins Hornafjarðar um

fyrirhugaða stofnun miðhálandisþjóðgarðs, en í umsögn þess dags. 21. desember 2018 segir: „mikilvægt er að tryggja þjóðgördum sem fyrir eru í landinu rekstrargrundvöll áður en lögð er áhersla á að stofna nýjan þjóðgarð.“ Stofnun og rekstur þjóðgarðs kalla á mikið fjármagn ef vel á að standa að málum varðandi uppbyggingu innviða, viðhald o.fl. Má þar vitna til verkefna eins og viðhald vega, merkingar, fráveitumál og viðhald eigna. Ef þjóðgarður á að geta byggt upp atvinnu og stutt við búsetu á nærsvæðum þjóðgarðs þarf fjármagn að fylgja slíkri fyrirætlan. Einnig ef þjóðgarður á að bjóða upp á aðgengi og möguleika til útivistar, sérstakar aðgerðir gagnvart öryggismálum og vöktun, og að laða að ferðamenn. Þá þarf að útfæra með mjög skýrum hætti hvernig samstarfi við heimamenn á hverjum stað verði háttáð og hver þeirra réttindi verða, t.a.m. hvað varðar nytjarétt eins og beitarnýtingu og veiði. Í umræddum drögum sem nú eru til umsagnar er t.d. aðeins tekið þannig til orða að stefnt sé að því að „viðhalda réttindum sem nú þegar eru tryggð í þjóðlendum, s.s. fyrir sveitarfélög og/eða aðila sem stunda atvinnurekstur“; í stað þess að kveða skýrt á um að þau réttindi haldist. Með stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu er verið að færa hluta skipulagsvalds sveitarfélaganna yfir til stjórnunar- og verndaráætlana sem binda hendur sveitarfélaganna hvað varðar uppbyggingu innviða og vernd og nýtingu á umræddum svæðum. Með öðrum orðum er verið að skerða skipulagsvald sveitarfélaganna. Sporin hræða í þeim efnum. Sveitarstjórn Sveitarfélagsins Skagafjarðar telur rétt að áður en lengra er haldið áfram með undirbúning stofnunar þjóðgarðs á miðhálandinu verði hugað að stöðu, hlutverki og vilja sveitarfélaganna til verkefnisins. Jafnframt verði teknar saman upplýsingar um stöðu annarra þjóðgarða, rekstrargrundvöll þeirra og hvernig mat heimamanna á hverjum stað fyrir sig er á að til hafi tekist.

Borið upp til afgreiðslu og samþykkt með níu atkvæðum.

Afgreiðsla 864. fundar byggðarráðs staðfest á 383. fundi sveitarstjórnar 24. apríl 2019 með níu atkvæðum.

1812113 Byggðarráð 851 18.12.2018

Lagður fram til kynningar tölvupóstur dagsetttur 11. desember 2018 frá umhverfis- og auðlindaráðuneyti þar sem boðað er til fundar þverpólíttískrar nefndar um þjóðgarð á miðhálandinu með fulltrúum sveitastjórna Akrahrepps, Sveitarfélagsins Skagafjarðar og Eyjafjarðarsveitar. Fundurinn verður haldinn 14. janúar 2019 á Sauðárkróki.

Umræðuefni fundarins verða aðallega eftirfarandi þættir:

Mögulegar útfærslur á mörkum þjóðgarðs.

Skiptingu í verndarflokka.

Hugsanlegar aðkomuleiðir og þjónustumiðstöðvar.

1906292 Byggðarráð 873 03.07.2019

Lagt fram erindi sem barst í gegnum Samráðsgátt þar sem kynnt er til samráðs mál nr. 135/2019 - verkefni nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu. Umsagnarfrestur er til og með 13.08. 2019.

Byggðarráð samþykkir að fela sveitarstjóra að vinna drög að umsögn sem tekin yrðu fyrir í byggðarráði.

1906292 Byggðarráð 875 31.07.2019

Byggðarráð Sveitarfélagsins Skagafjarðar vill áréttta í þessu samhengi fyrri athugasemd þess um málið hvað varðar það að óska aðeins eftir umsögnum um þætti sem lúta að skipulagi og mörkum þjóðgarðs á miðhálandinu en ekki um kosti og galla þess yfir höfuð að stofna þjóðgarðinn.

Má í því sambandi geta þess að á miðhálandinu er fjöldi svæða sem eru friðlýst. Velta má fyrir sér hvort ríkið ætti að sinna friðlýstum svæðum betur en nú er gert hvað varðar fjárhagslegan og faglegan grundvöll þeirra áður en ráðist er í stofnun nýs þjóðgarðs á miðhálandinu.

Með stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu er verið að færa hluta skipulagsvalds sveitarfélaganna yfir til stjórnunar- og verndaráætlana sem binda hendur sveitarfélaganna hvað varðar uppbyggingu innviða og vernd og nýtingu á umræddum svæðum. Með öðrum orðum er verið að skerða skipulagsvald sveitarfélaganna. Má í tengslum við það nefna að stærstur hluti þess svæðis sem tillagan gerir ráð fyrir að þjóðgarður nái til er afréttareign í þjóðlendu. Í því felast m.a. mikilvægir hagsmunir fyrir atvinnustarfsemi í Sveitarfélaginu Skagafirði og getur kallað á ýmis konar breytingar varðandi umferð, girðingar, nýtingu afréttareignar innan þjóðgarðs og aðra þætti sem tengist valdheimildum sveitarfélagsins.

Tillaga um afmörkun þjóðgarðsins tekur ekki mið af aðalskipulagi sveitarfélaga. Þá er ekki fjallað um hvert skuli vera gildi aðalskipulaga varðandi afmörkun svæðisins. Kort með tillögum að afmörkun þjóðgarðssvæðisins eru ekki nægjanlega skýr svo hægt sé að bera saman tillöguna við aðalskipulag Sveitarfélagsins Skagafjarðar með nákvæmum hætti.

Mörk þjóðgarðs virðast fyrst og fremst eiga að ráðast af eignarhaldi eða ráðstöfunarrétti ríkisins á landi, þ.e. þjóðlendum, en ekki sjálfstæðu mati á þörf fyrir friðun einstakra landsvæða á faglegum forsendum þar sem tekið er ríkt tillit til fjölmargra hagaðila sem þyrftu að koma að málinu.

Byggðarráð Sveitarfélagsins Skagafjarðar gerir verulega fyrirvara við að afmörkun miðhálandisþjóðgarðs verði innan sveitarfélagsins að svo stöddu og miðað við þær forsendur sem byggt er á í fyrirliggjandi tillögu. Allar tillögur í þeim efnum þurfa að byggjast á hagsmunum og aðkomu heimaðila á hverju svæði fyrir sig.

Byggðarráð Sveitarfélagsins Skagafjarðar árétttar jafnframt fyrri kröfu sína um að teknar verði saman upplýsingar um stöðu annarra þjóðgarða, rekstrargrundvöll þeirra og hvernig mat heimamanna á hverjum stað fyrir sig er á að til hafi tekist, áður en lengra er haldið áfram með undirbúning þjóðgarðs á miðhálandinu.

1906292 Umhverfis- og samgöngunefnd 158 07.08.2019

Lagt var fram erindi frá Umhverfis- og auðlindaráðuneytinu um verkefni nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu.

Byggðarráð Sveitarfélagsins Skagafjarðar tók málið fyrir á 875. fundi sínum þann 31. júlí sl.

Umhverfis- og samgöngunefnd tekur undir bókun Byggðarráðs varðandi athugasemdir um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu.

1910117 Byggðarráð 886 31.10.2019

Lagður fram tölvupóstur dagsettur 11. október 2019 þar sem umhverfis- og auðlindaráðuneytið kynnir til samráðs mál nr. 253/2019 - Verkefni nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu. Umsagnarfrestur er til og með 31.10.2019.

Byggðarráð Sveitarfélagsins Skagafjarðar vill áréttta fyrri athugasemd þess um málið hvað varðar það að aðeins er óskað eftir umsögnum um þætti sem lúta að skipulagi og mörkum þjóðgarðs á miðhálandinu en ekki um kosti og galla þess yfir höfuð að stofna þjóðgarðinn.

Má í því sambandi geta þess að á miðhálandinu er fjöldi svæða sem eru friðlýst. Velta má fyrir sér hvort ríkið ætti að sinna friðlýstum svæðum betur en nú er gert hvað varðar fjárhagslegan og faglegan grundvöll þeirra áður en ráðist er í stofnun nýs þjóðgarðs á miðhálandinu.

Með stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu er verið að færa hluta skipulagsvalds sveitarfélaganna yfir til stjórnunar- og verndaráætlana sem binda hendur sveitarfélaganna hvað varðar uppbyggingu innviða og vernd og nýtingu á umræddum svæðum. Með öðrum orðum er verið að skerða skipulagsvald sveitarfélaganna. Má í tengslum við það nefna að stærstur hluti þess svæðis sem tillagan gerir ráð fyrir að þjóðgarður ná til er afréttareign í þjóðlendu. Í því felast m.a. mikilvægir hagsmunir fyrir atvinnustarfsemi í Sveitarfélaginu Skagafirði og getur kallað á ýmis konar breytingar varðandi umferð, girðingar, nýtingu afréttareignar innan þjóðgarðs og aðra þætti sem tengist valdheimildum sveitarfélagsins.

Tillaga um afmörkun þjóðgarðsins tekur ekki mið af aðalskipulagi sveitarfélaga. Þá er ekki fjallað um hvert skuli vera gildi aðalskipulaga varðandi afmörkun svæðisins. Kort með tillögum að afmörkun þjóðgarðssvæðisins eru ekki nægjanlega skýr svo hægt sé að bera saman tillöguna við aðalskipulag Sveitarfélagsins Skagafjarðar með nákvæmum hætti.

Byggðarráð varpar fram þeirri tillögu til að sætta sjónarmið að hin svokölluðu svæðisráð yrðu aðeins ráðgefandi hvað varðar þætti sem lúta að skipulagsmálum en skipulagsvaldið yrði áfram hjá sveitarfélögnum í landinu.

Mörk þjóðgarðs virðast fyrst og fremst eiga að ráðast af eignarhaldi eða ráðstöfunarrétti ríkisins á landi, þ.e. þjóðlendum, en ekki sjálfstæðu mati á þörf fyrir friðun einstakra landsvæða á faglegum forsendum þar sem tekið er ríkt tillit til fjölmargra hagaðila sem þyrftu að koma að málinu.

Byggðarráð Sveitarfélagsins Skagafjarðar gerir verulega fyrirvara við að afmörkun miðhálandisþjóðgarðs verði innan sveitarfélagsins að svo stöddu og miðað við þær forsendur sem byggt er á í fyrirliggjandi tillögu. Allar tillögur í þeim efnum þurfa að byggjast á hagsmunum og aðkomu heimaðila á hverju svæði fyrir sig.

Byggðarráð Sveitarfélagsins Skagafjarðar áréttar jafnframt fyrri kröfu sína um að teknar verði saman upplýsingar um stöðu annarra þjóðgarða, rekstrargrundvöll þeirra og hvernig mat heimamanna á hverjum stað fyrir sig er á að til hafi tekist, áður en lengra er haldið áfram með undirbúning þjóðgarðs á miðhálandinu.

Álfhildur Leifsdóttir Vg og óháð áréttar eftirfarandi:

Miðhálandisþjóðgarður sem er í stjórnarsáttmála núverandi ríkisstjórnar stuðlar að náttúrvernd á einstöku svæði sem geymir fágætan gróður og sérstæðar jarðmyndanir. Hann yrði sá stærsti í Evrópu með tilheyrandi aðdráttarafli. Rannsókn sem gerð hefur

verið á 12 svæðum hérlendis sýnir að beinn efnahagslegur ávinningur er ótvíræður af friðlýstum svæðum. Fyrir hverja krónu sem ríkið leggur til friðlýstra svæða skila að meðaltali 23 krónur sér til baka.

Þjóðgarðurinn skapar störf bæði í þjónustu og landvörslu sem mikilvægt er tryggja að verði í heimabyggð.

Leggja þarf áherslu á að unnið verði náið með heimamönnum í öllu ferlinu og hagsmuna heimafólks og sérstaklega bænda gætt í hvívetna.

1910117 Sveitarstjórn Skagafjarðar 390 13.11.2019

Álfhildur Leifsdóttir fulltrúi Vg og óháðra, tók til máls og ítrekar bókun sína frá fundi byggðarráðs svohljóðandi:

Miðhálandisþjóðgarður sem er í stjórnarsáttmála núverandi ríkisstjórnar stuðlar að náttúrvernd á einstöku svæði sem geymir fágætan gróður og sérstæðar jarðmyndanir. Hann yrði sá stærsti í Evrópu með tilheyrandi aðdráttarafl. Rannsókn sem gerð hefur verið á 12 svæðum hérlendis sýnir að beinn efnahagslegur ávinningur er ótvíræður af friðlýstum svæðum. Fyrir hverja krónu sem ríkið leggur til friðlýstra svæða skila að meðaltali 23 krónur sér til baka. Þjóðgarðurinn skapar störf bæði í þjónustu og landvörslu sem mikilvægt er tryggja að verði í heimabyggð. Leggja þarf áherslu á að unnið verði náið með heimamönnum í öllu ferlinu og hagsmuna heimafólks og sérstaklega bænda gætt í hvívetna.

Afgreiðsla 886. fundar byggðarráðs staðfest á 390. fundi sveitarstjórnar 13. nóvember 2019 með níu atkvæðum.

1911160 Byggðarráð 890 27.11.2019

Lagður fram tölvupóstur dagsettur 20. nóvember 2019 þar sem umhverfis- og auðlindaráðuneytið kynnir til samráðs mál nr. 290/2019, "Frumvarp til laga um Hálandisþjóðgarð". Umsagnarfrestur er til og með 04.12.2019.

Byggðarráð samþykkir að fela sveitarstjóra að ítreka síðustu afgreiðslu byggðarráðs varðandi Hálandisþjóðgarð

Send umsögn:

Á 890. fundi byggðarráðs Sveitarfélagsins Skagafjarðar þann 27. nóvember 2019 var tekið fyrir frumvarp til laga um hálandisþjóðgarð mál til samráðs nr. 290/2019

Byggðarráð Sveitarfélagsins Skagafjarðar vill áréttta fyrri athugasemd þess um málið hvað varðar það að aðeins er óskað eftir umsögnum um þætti sem lúta að skipulagi og mörkum þjóðgarðs á miðhálandinu en ekki um kosti og galla þess yfir höfuð að stofna þjóðgarðinn.

Má í því sambandi geta þess að á miðhálandinu er fjöldi svæða sem eru friðlýst. Velta má fyrir sér hvort ríkið ætti að sinna friðlýstum svæðum betur en nú er gert hvað varðar fjárhagslegan og faglegan grundvöll þeirra áður en ráðist er í stofnun nýs þjóðgarðs á miðhálandinu.

Með stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu er verið að færa hluta skipulagsvalds sveitarfélaganna yfir til stjórnunar- og verndaráætlana sem binda hendur sveitarfélaganna hvað varðar uppbyggingu innviða og vernd og nýtingu á umræddum svæðum. Með öðrum orðum er verið að skerða skipulagsvald sveitarfélaganna. Má í tengslum við það nefna að stærstur hluti þess svæðis sem tillagan gerir ráð fyrir að

Þjóðgarður ná til er afréttareign í Þjóðlendu. Í því felast m.a. mikilvægir hagsmunir fyrir atvinnustarfsemi í Sveitarfélaginu Skagafirði og getur kallað á ýmis konar breytingar varðandi umferð, girðingar, nýtingu afréttareignar innan þjóðgarðs og aðra þætti sem tengist valdheimildum sveitarfélagsins.

Tillaga um afmörkun þjóðgarðsins tekur ekki mið af aðalskipulagi sveitarfélaga. Þá er ekki fjallað um hvert skuli vera gildi aðalskipulaga varðandi afmörkun svæðisins. Kort með tillögum að afmörkun þjóðgarðssvæðisins eru ekki nægjanlega skýr svo hægt sé að bera saman tillöguna við aðalskipulag Sveitarfélagsins Skagafjarðar með nákvæmum hætti.

Byggðarráð varpar fram þeirri tillögu til að setta sjónarmið að hin svokölluðu svæðisráð yrðu aðeins ráðgefandi hvað varðar þætti sem lúta að skipulagsmálum en skipulagsvaldið yrði áfram hjá sveitarfélagunum í landinu.

Mörk þjóðgarðs virðast fyrst og fremst eiga að ráðast af eignarhaldi eða ráðstöfunarrétti ríkisins á landi, þ.e. þjóðlendum, en ekki sjálfstæðu mati á þörf fyrir friðun einstakra landsvæða á faglegum forsendum þar sem tekið er ríkt tillit til fjölmargra hagaðila sem þyrftu að koma að málinu.

Byggðarráð Sveitarfélagsins Skagafjarðar gerir verulega fyrirvara við að afmörkun miðhálandisþjóðgarðs verði innan sveitarfélagsins að svo stöddu og miðað við þær forsendur sem byggt er á í fyrirbyggjandi tillögu. Allar tillögur í þeim efnum þurfa að byggjast á hagsmunum og aðkomu heimaðila á hverju svæði fyrir sig.

Byggðarráð Sveitarfélagsins Skagafjarðar áréttar jafnframt fyrri kröfu sína um að teknar verði saman upplýsingar um stöðu annarra þjóðgarða, rekstrargrundvöll þeirra og hvernig mat heimamanna á hverjum stað fyrir sig er á að til hafi tekist, áður en lengra er haldið áfram með undirbúning þjóðgarðs á miðhálandinu.

Bjarni Jónsson Vg og óháð áréttar eftirfarandi:

Miðhálandisþjóðgarður sem er í stjórnarsáttmála núverandi ríkisstjórnar stuðlar að náttúrvernd á einstöku svæði sem geymir fágætan gróður og sérstæðar jarðmyndanir. Hann yrði sá stærsti í Evrópu með tilheyrandi aðdráttarafli. Rannsókn sem gerð hefur verið á 12 svæðum hérlendis sýnir að beinn efnahagslegur ávinningur er ótvíræður af friðlýstum svæðum. Fyrir hverja krónu sem ríkið leggur til friðlýstra svæða skila að meðaltali 23 krónur sér til baka.

Þjóðgarðurinn skapar störf bæði í þjónustu og landvörslu sem mikilvægt er tryggja að verði í heimabyggð.

Leggja þarf áherslu á að unnið verði náið með heimamönnum í öllu ferlinu og hagsmuna heimafólks og sérstaklega bænda gætt í hvívetna.

Virðingarfyllst

Sigfús Ingi Sigfússon

sveitarstjóri

